

ТВЕРДОХЛІБ Діана

здобувач освіти 4 курсу, спеціальності «Міжнародні економічні відносини»

Науковий керівник:

ПЛАСТУН Олексій

д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин
Сумського державного університету

ІМПАКТ-ІНВЕСТУВАННЯ ТА ПОСТКОНФЛІКТНЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

Території, що постраждали від військового конфлікту, часто характеризуються політичною нестабільністю, інституційною слабкістю, нефункціональною правовою системою, поляризованим суспільством та слабкою цивільною інфраструктурою, що супроводжується порушенням прав людини, а також норм національного чи міжнародного права.

За визначенням ОЕСР зони, що постраждали від конфлікту, та зони високого ризику визначаються за наявності збройного конфлікту, насильства та інших ризиків, що можуть заподіяти шкоди людям [1].

Процеси інвестування в умовах пост конфліктного відновлення економіки мають певну специфіку в тому числі у виборі форм інвестицій. Популярною в цьому контексті є ідея так званого імпаکت-інвестування. Даний підхід має на меті сприяти досягненню вимірюваних позитивних соціальних і екологічних впливів разом із фінансовою віддачею.

Алгоритм ухвалення рішення про реалізацію імпакт-проєкту має включати наступні етапи:

1. Припинення конфлікту (мирні переговори або мирна угода).
2. Розробка та складання профайлу постконфліктної території.
3. Ініціація проєкту.
4. Співпраця з місцевими органами влади у прийнятті інвестиційного рішення.

5. Координація імпакт-проєкту з державними/місцевими органами влади.

6. У випадку якщо місцеві структури здатні самостійно реалізувати проєкт, він остаточно імплементується ними. У іншому випадку є можливість прямої імплементачії зовнішніми структурами.

Загалом, у процесі оцінки інвестиційних ризиків важливо враховувати пріоритетність. Тобто ідентифікувати ті сфери, яким першочергово та стратегічно необхідна підтримка. Такий підхід сприятиме запобіганню та пом'якшенню негативних наслідків з послідуочим їх усуненням.

Як показує міжнародний досвід, критично важливою є інфраструктура, яка найперше пошкоджується в процесі воєнного конфлікту: дороги, електроенергія, телекомунікації та водопостачання. Саме вони є першочерговими об'єктами інвестування у пост-воєнний період [2, с. 11].

Частою практикою є, коли приватні підприємства надають фінансову підтримку місцевих соціальних програм (освіта, охорона здоров'я та житло) з метою підвищення соціальної згуртованості на своїх ринках діяльності.

Приватний сектор може і має створювати робочі місця, бо це важливо для економічного відновлення країни. Так як робота приносить дохід людям й вони можуть швидше вийти з бідності [2, с. 9].

Інвестування в розвиток інфраструктури, ринку праці та торгівлі можуть створити попит, який підтримуватиме економічну активність. Потенціал пост-економічних перетворень є найбільшим саме у перехідний період і його треба використовувати якнайактивніше. За підрахунками МФК [2, с. 17] лише через рік після закінчення конфлікту приплив іноземних інвестицій різко збільшується, а після встановлення миру, будівництво та сфера послуг значною мірою витягують людей із крайньої бідності.

У середньостроковій перспективі телекомунікаційний та транспортний сектори, як правило, демонструють вищі темпи зростання, а видобувна промисловість та інші галузі, які залежать від природних ресурсів, залишаються стабільними після конфліктних років.

Щодо інших сфер, то вони не представляють значного інтересу на

початковому періоді. Енергетика є більш привабливою через три роки після конфлікту, а частота інвестицій збільшується через п'ять років.

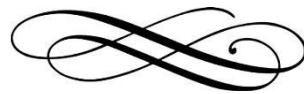
Масштабне імпакт-інвестування можливе лише після підписання мирних угод та остаточного припинення воєнних дій.

Міжнародний дослід показує, що обсяги фінансової підтримки навіть у перші роки миру є помірними й перш за все направляються на вирішення поточних життєзабезпечувальних потреб, наприклад як тимчасове працевлаштування, переважно у сфері відновлення інфраструктури. Лише після цього з'являється зелене світло на реалізацію більш масштабних імпакт-інвестиційних проєктів у середньо- та довгостроковому періоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. OECD (2013), OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas: Second Edition, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264185050-en>

2. Generating private investment in Fragile and Conflict-Affected Areas by International Finance Corporation (2019) <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/07cb32dd-d775-4577-9d5f-d254cc52b61a/201902-IFC-FCS-Study.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mzeJewf>

ХАЩА Лілія

здобувачка освіти II курсу, спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

ГОТРА Наталія

викладач ВСП «Мукачівський фаховий коледж НУБіП України»

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І АУДИТУ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ